

پښتونخوا او جمهوري روپي

عېن په دغسې وخت کښې چې په آئين کښې د مشرف د دور د غېر آئيني ترميمونو د ختمولو دپاره يوه پارلماني کمېټي جوړه شوې ده او د ټولو پارټيو نمائندگان پکښې موجود دي او په دغسې وخت کښې چې د مسلم ليگ مشرانو د خپلې جمهوريت پسندی ثابتولو دپاره د نورو ملکي مسئلو نه بې نيازه د مشرف په غېر جمهوري ترميمونو ختمولو يوه هله او هئ جوړه کړې ده او د مشرف خلاف په مقدمه ئې په پيپلز پارټي يو قيامت راکوز کړے و، دغه غلا چې کله سپيازه کېده او د خلقو توجه کله په سعودي عرب کښې د عمرو په بهانه روانو سرگرمو طرف ته تله او د دوي د چغو او نعرو سوړو نه د دم وتو امکانات پيدا شو او د شور پار او چغو نعرو ورسره هيڅ پاتې نه شو نو د موجودې آئيني پارلماني کمېټي د هغې دود دستور خلاف ئې هم د کمېټي په آئيني پېکج کښې شامله شوې هغه مسئله هم لارو کوڅو ته خامخا رابهر کړه په کومه چې په آئيني کمېټي کښې دننه په جمهوري انداز کښې بحث ممکن و.

د هغوي سره چې د خلقو مطمئن کولو هيڅ شے پاتې نه شو او په الېکټرانک مېډيا چې ئې کوم کوم اشور پهلوانان د خه مودې راهسې سره او زير کېده او په چغريو کښې به ئې فرق نه راتلو، اوس چې به هغه مخامخ شو نو هسې به اوبه اوبه شو، خکه چې د اداکاری سکرپټ خو ئې حالاتو د مخې نه رابنکلے و، نو د پښتونخوا مسئله ئې رابهر کړه او ورومبې پته ئې په احسن اقبال مېز ته راواچوله، هغه ووي چې دا ډېر بې معنې نوم دے، د افسوس خبره خو دا ده چې يو دغسې سرے چې خدائے خبر د خپلې پېژندگلو توان پکښې هم شته که نه، هغه د يو پوره قام پوهې او فکر ته په دومره موده پسې دا دعوت ورکوي چې گنې تاسو پوهېږئ نه خو دا نوم بې معنې دے يعنې يو تاريخي قام له به د معنې نه ډک نوم دے خوښوي؟ او بيا د دوي د پروپېگنډې دغه شريک پلان په گړي ساعت کښې د نواز شريف د خلې نه رابهر کېږي او ريفرنډم طرف ته ئې خو هغه د شاعر خبره چې:

اشنا وې نه مې ته څه ئې او نه هغه خونه ږنگ که څه راځي ماله راځي د رقابت د کوره

خو د رقابت د کوره په خوراک دغه ماږه خلق د خپلو دروغونو منصوبو او سازشونو د هغې ماشورې نه هم نه دی خبر چې بیا به ئې دوي له هم سر په گوتو ورنه شی. خلق اوس په دې پوهېږي چې که د مشرف په غېر آئیني ترمیمونو ختمولو کښې دوي واقعي مدعیان و نه نو دغسې پلان به ئې نه جوړوو ځکه چې نه یواځې د ای این پی خلق د دې ملک په سیاست کښې یو اهم تاریخي او جمهوري رول لري بلکې په هم دغو مسئلو د یو بل اتحادیان هم دي. د دې بل مطلب دا شو چې د دوي د ځلو نه نه یواځې د مشرف د ترائل ځگ ځگی وواته بلکې د مشرف د غېر آئیني ترمیمونو د خاتمې دپاره هم د تذبذب بنکار دي. په دې حقله د ای این پی د صوبائي صدر سپنېتر افراسیاب خټک په وخت پرېس کانفرنس د دوي د دغو شنډو سازشونو نه پر دې پورته کړې. خټک صېب په صفا ټکو کښې ووي چې د پښتنو خلاف سازشونه بندول پکار دي، که د نوم په حواله خبره ریفرنډم ته شوه نو مونږ د پنجاب په نوم هم د ریفرنډم مطالبه کولې شو. افراسیاب خټک صېب ووي چې یوه آئیني او جمهوري مسئله په دې طریقه لارو کوڅو ته راوړل خلق جنگول دي. د دغسې کردار نه لاس اخستل به زیات ضروري او جمهوري رویه وي. خټک صېب ووي چې شپېته کاله وشو چې د دې ملک حکمرانانو زموږ صوبه په هر مېدان کښې نظر انداز کړې ده او چې دا وخت په خپله صوبه کښې د صوبې حکومت د خپلو نورو حقونو د حصول دپاره او د صوبې د نوم دپاره کوم اواز پورته کړی دے او کومه جمهوري لار ئې اختیار کړې ده نو مسلم لیگ (ن) د هغې مخالفت شروع کړی دے چې دا د پښتنو خلاف یو سازش دے. هغه ووي چې زموږ صوبه د پاکستان په نقشه کښې هیڅ نوم نه لري او د شپېته کلونو نه ئې مونږ بې نوم و ساتلو، اوس چې د صوبې حکومت د نوم دغه مسئله امکاناتو ته ور رسولې ده چې په بېن الاقوامي سطح هم ورته پښتونخوا وئیلې شوې ده نو مسلم لیگ (ن) والو و خپله سازشي لوبه شروع کړه مونږ په دې کښې کامیاب شوي یو چې صدر او وزیر اعظم په پارلیمنټ کښې او د اپوان صدر په فورمونو او غېر ملکي دورو کښې هم دغه صوبې ته پښتونخوا وئیلې دي. د دې نه معلومېږي چې د ملک د سیاسي قیادت د دې نوم سره هیڅ اختلاف نشته، ځکه نو د جمهوریت پسندی نمائشي نعره بازان چې کله د جمهوریت نوم اخلي نو کم از کم چې د ای این پی د خلقو جمهوري رول او رویه هم د نظر نه ونه غورځوي او د پښتونخوا صوبې د دوؤ قراردادونو د یوې ازادې او جمهوري فېصلې خیال هم وساتي.